

К. О. Хрімлі,
кандидат юридичних наук,
науковий співробітник

О. Ю. Гостєва,
провідний економіст
Інституту економіко-правових
досліджень НАН України

УДК 346.1

ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕТОРІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДЕЯКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ

У статті зазначається, що реалізація прав і законних інтересів іноземних інвесторів здійснюється за допомогою правових гарантій, передбачених як у національному законодавстві держав, так і в міжнародних інвестиційних угодах. Зроблено акцент на тому, що перешкодою для припливу іноземних інвестицій в Україну є невиконання гарантій, передбачених у інвестиційному законодавстві України. Досліджується законодавство та двосторонні міжнародні угоди України та деяких зарубіжних країн у сфері гарантій захисту прав іноземних інвесторів. Авторки дійшли висновку, що в Україні система гарантій захисту прав іноземних інвесторів ще не досить досконала, недостатньо розвинена, оскільки інвестиційне законодавство досить часто зазнає певних змін. Тому в Україні виникають проблеми, пов'язані з виконанням юридичних гарантій дотримання законних прав іноземних інвесторів.

Ключові слова: іноземні інвестори, гарантії захисту прав, двосторонні інвестиційні угоди, інвестиційне законодавство, зарубіжні країни.

Інвестиційний клімат постає одним з головних чинників забезпечення сталого розвитку економіки кожної країни. Держава повинна надійно забезпечувати захист прав іноземних інвесторів. Обсяг залучених інвестицій залежить від правових гарантій, які передбачено у законодавстві країни. Приймаючи на себе гарантії перед інвестором, держава зобов'язується не чинити щодо його власно-

сті певні дії (не перешкоджати репатріації капіталу, захищати права інвесторів у разі зміни законодавства та інші).

На сьогоднішній день, Україна розглядається іноземними інвесторами як країна з великими можливостями. Однак останнім часом спостерігається тенденція до зниження обсягів залучення інвестицій в Україну.

Серед основних причин, що стриму-

ють приплив іноземних інвестицій в Україну, в численних дослідженнях науковців відзначається невиконання гарантій, передбачених в інвестиційному законодавстві України. У зв'язку з цим виникає необхідність вивчення законодавства та двосторонніх міжнародних угод про захист інвестицій України й деяких зарубіжних країн щодо гарантій захисту прав іноземних інвесторів та проведення їх порівняльного аналізу, що й є метою даного дослідження.

Питання з дослідження аналізу досвіду зарубіжних країн щодо існуючих гарантій захисту прав іноземних інвесторів висвітлено у працях таких науковців як: Р. М. Дупай, С. М. Ткач, Б. М. Вишивана Б. М. та ін.

Реалізація прав і законних інтересів іноземних інвесторів здійснюється за допомогою правових гарантій, передбачених як у національному законодавстві держав, так і в міжнародних інвестиційних угодах.

Гарантії прав іноземних інвесторів — це прийняті державою в законодавчому або міжнародно-правовому порядку зобов'язання вчинити по відношенню до іноземного інвестора певні дії або утриматися від дій, що порушують законні права та інтереси інвестора [1, с. 176]. Також необхідно відмітити, що найважливішою частиною внутрішньої політики будь-якої держави є міжнародні угоди, що укладаються між державами і спрямовані на захист прав інвесторів.

На думку А. Г. Богатирьова: «...двосторонні інвестиційні угоди створюють основи міжнародно-правового регулювання, необхідні для регулювання міжнародних інвестиційних відносин в поєднанні з інвестиційним національним законодавством договірних країн» [2, с. 140].

Як стверджує М. М. Богуславський, «в даний час двосторонні міжнародні угоди містять більш докладне регулювання відповідних відносин, а головне, саме в цих угодах формулюються вихідні принципи положення, що визначають інвестиційний клімат» [3, с. 270].

У більшості країн діє принцип, за

яким для іноземних інвесторів створюється національний режим господарської діяльності. Система державних гарантій прав та інтересів іноземних інвесторів ґрунтується на трьох рівнях: а) на рівні законодавства країн-одержувачів, де гарантується недоторканність власності; б) на багатосторонньому рівні (наприклад, до Конвенції із регулювання інвестиційних суперечок між державами та громадянами інших країн, що була підготовлена Всесвітнім банком у 1966 р., вже приєдналося близько ста країн); в) на двосторонньому рівні, переважно за допомогою укладення між країнами угод про заохочення та захист інвестицій [4, с. 117—118]. Варто відзначити, що захист іноземних інвестицій на рівні національного законодавства надають не всі країни. Наприклад, ні у Великобританії, ні в Німеччині, ні в США спеціального законодавства, яке б гарантувало захист інвестицій, не існує [5, с. 6].

Отже, розглянемо, які існують гарантії захисту прав іноземних інвесторів у законодавстві та двосторонніх міжнародних угодах України та деяких зарубіжних країн.

В Україні, на сьогодні, прийнята ціла низка нормативно-правових актів, що регулюють діяльність іноземних інвесторів. Основним нормативно-правовим актом у сфері іноземного інвестування в Україні є Закон України «Про режим іноземного інвестування», прийнятий 19.03.1996 р. [6]. Цим Законом встановлено порядок і умови здійснення іноземного інвестування, права іноземних інвесторів та гарантії захисту цих прав. Зокрема, Розділом II зазначеного Закону передбачено наступні гарантії захисту прав іноземних інвесторів: гарантії у разі зміни законодавства; гарантії щодо примусових вилучень, а також незаконних дій державних органів та їх посадових осіб; компенсація і відшкодування збитків іноземним інвесторам; гарантії в разі припинення інвестиційної діяльності; гарантії переказу прибутків, доходів та інших коштів, одержаних внаслідок здійснення іноземних інвестицій.

Важливим джерелом у сфері надання гарантій захисту прав іноземних інвесторів у законодавстві України є міжнародні правові акти, учасником яких є Україна; багатосторонні міжнародні угоди, конвенції, які спрямовані як на захист іноземних інвестицій, так і на врегулювання інших питань. Також, в інвестиційній сфері діє велика кількість міжурядових угод про сприяння та взаємний захист інвестицій, які укладаються урядом України із урядами відповідних країн, та якими регулюються питання взаємин сторін такого договору в галузі інвестиційної діяльності [7, с. 135]. Так, на сьогодні урядом України підписано та ратифіковано близько 70 міжурядових угод про сприяння та взаємний захист інвестицій з такими країнами як Австрія, Азербайджан, Албанія, Аргентина, Ізраїль, Індія, Молдова, Польща, Португалія та ін. [8]. Розглянувши міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій, що підписані Україною з країнами— членами угод, можна констатувати, що цими угодами надаються наступні гарантії щодо захисту прав іноземних інвестицій: право на безперешкодний переказ будь-яких сум у зв'язку з інвестиціями; право на отримання адекватної та швидкої компенсації у випадку реквізиції або націоналізації інвестицій; недопущення дискримінації іноземних інвесторів у випадку війни, революції, повстань, збройних конфліктів, надзвичайного стану; забезпечення інвестору незмінності правових умов інвестування протягом певного проміжку часу з моменту здійснення ним капіталовкладень та інші [9, с. 38].

Надалі розглянемо досвід окремих країн, в яких на рівні законодавства та укладених двосторонніх міжнародних угод про сприяння та захист інвестицій існують певні гарантії захисту іноземних інвестицій, зокрема Угорщини, Польщі та Чехії.

Економіка Угорщини є відкритою для іноземного інвестування, діяльність іноземних інвесторів дозволена майже у всіх її сферах. Так, за законодавством Угорщини, а саме Законом «Про інвестиції» регулюється заснування і діяльність

компаній з іноземною участю, скасовується необхідність одержання дозволу національних органів на здійснення прямих іноземних інвестицій і гарантується іноземним інвесторам національний режим, захист від націоналізації та експропріації, вільна репатріація інвестованого капіталу і дивідендів. Цім законом також гарантується іноземним інвесторам право переказувати за кордон після сплати податків усю заробітну плату. «Інвесторам також можуть надаватися різні неподаткові пільги у формі грантів, безвідсоткових кредитів і субсидій в індивідуальному порядку за результатами детального розгляду інвестиційних проєктів» [10, с. 76—77].

Урядом Республіки Угорщина підписано та ратифіковано угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з такими країнами як Албанія, Аргентина, Російська Федерація, Парагвай, Канада, Україна та іншими. В цих угодах передбачаються наступні гарантії іноземним інвестиціям: гарантія справедливого та рівноправного режиму; гарантія надання інвестиціям національного режиму та/або режиму найбільшого сприяння; гарантія відшкодування збитків, які інвесторам завдано внаслідок війни, збройних конфліктів, надзвичайного стану, бунтів або інших подібних подій; гарантія захисту інвестицій від націоналізації, експропріації, заходів, що мають ефект, еквівалентний націоналізації або експропріації; гарантія на переказ платежів, пов'язаних з інвестиціями і доходами, переказ проводиться у вільно конвертованій валюті без будь-яких обмежень і невиправданих затримок; гарантія страхування інвестицій на випадок немерційних ризиків (суброгація); гарантія вирішення спорів між сторонами щодо тлумачення або застосування двосторонніх інвестиційних угод шляхом консультацій або переговорів, а також спорів між однією із сторін та інвестором іншої сторони.

Значний інтерес для України має система гарантій захисту інвестицій Польщі, яка є країною з найбільш привабливим інвестиційним кліматом серед кра-

ін—членів ЄС. Іноземних інвесторів у Польщі приваблює стабільне законодавство, високий темп економічного зростання, великий ринок, наявність висококваліфікованої робочої сили, сприятлива інфраструктура і можливість переказу прибутків [11]. Вивчаючи досвід Польщі у сфері захисту інвестицій, Г. Коваль доводить, що «якщо розглядати досвід Польщі, то вона може запропонувати іноземному інвесторові порівняно безпечний і ліберальний інвестиційний клімат...» [12, с. 233].

Основним документом, що регулює іноземні інвестиції в економіку Польщі, є Закон «Про іноземні інвестиції» 1991 року. Цим законом іноземним інвесторам гарантується виплата компенсації іноземним інвесторам у розмірі їхньої фінансової участі у випадку націоналізації або експропріації їхніх активів; іноземні інвестори можуть вивести за кордон кошти в іноземній валюті в повному обсязі прибутку, а також кошти від ліквідації чи продажу компанії, компенсацію, отриману за націоналізоване або експропрійоване майно; іноземні фахівці мають право вивозити кошти в іноземній валюті в розмірі своєї винагороди після сплати податків та репатріювати їх без спеціального дозволу; закон усунув існуючі раніше обмеження на вивіз прибутку, скасував обмеження розмірів інвестиційних вкладень (зокрема було усунуто положення про мінімальний розмір) і більшість раніше чинних вимог щодо узгодження з різними інстанціями [13, с. 372].

Також необхідно зазначити, що для забезпечення інвестиційної безпеки Польщею укладено двосторонні договори про захист інвестицій з низкою країн, а саме: Францією, Німеччиною, Нідерландами, Швецією, Великобританією та США, що відповідно створює додаткові гарантії для іноземних інвесторів [14, с. 27], в яких визначено наступні гарантії щодо захисту інвестицій: гарантія відшкодування збитків, які інвесторам завдано внаслідок війни чи іншого збройного конфлікту, стану надзвичайної ситуації, повстання або бунтів; га-

рантія захисту інвестицій від націоналізації, експропріації, заходів, що мають ефект, еквівалентний націоналізації або експропріації; гарантія на переказ платежів, пов'язаних з інвестиціями, переказ проводиться у вільно конвертованій валюті без будь-яких обмежень; гарантія страхування від некомерційних ризиків (суброгація); гарантія вирішення спорів між сторонами щодо тлумачення або застосування двосторонніх інвестиційних угод шляхом прямих та змістових переговорів; гарантія врегулювання спорів за допомогою міжнародного арбітражу.

Корисним для України повинен стати чеський досвід інвестиційної політики. Уряд Чеської республіки залучає іноземних інвесторів, пропонуючи їм національний режим, практично не обмежуючи їхню діяльність і надаючи надійні державні гарантії щодо захисту іноземних інвестицій.

В Чеській Республіці на початку 90-х років минулого століття були сформовані напрями інвестиційної політики, а також створені інституційні та законодавчі засади для її послідовного впровадження [11]. Так, для стимулювання іноземних інвестицій урядом Чехії в 1998 році була прийнята постанова про заохочення інвестицій. Чехія стала першою країною в Центрально-Східній Європі, де на законодавчому рівні була впроваджена система стимулювання інвестицій. У 2000 році в Чехії набрав чинності Закон «Про заохочення інвестицій», яким іноземним інвесторам було надано однакові права та умови виходу на ринок з вітчизняними інвесторами. [15, с. 88].

Також варто відмітити, що Чеська Республіка є учасником Конвенції про врегулювання інвестиційних спорів між державами та фізичними або юридичними особами, членом Багатосторонньої агенції з гарантування інвестиційних вкладів.

Чеська Республіка уклала ряд міжнародних двосторонніх інвестиційних договорів з іншими країнами світу. Починаючи з 1989 року, урядом Чеської Республіки (виступаючої в ці роки під ім'ям

ЧССР, ЧСФР і потім ЧР) підписано близько 80 двосторонніх угод про взаємне сприяння та захист іноземних інвестицій, а саме: договори з Бельгією і Люксембургом, Австралією, Австрією, Білоруссю, Боснією і Герцеговиною, Болгарією та ін.

Цими угодами гарантується, що режим діяльності інвесторів на території приймаючої держави буде не менш сприятливим, ніж по відношенню до власних інвесторів або до інвесторів третіх країн; захист інвестицій від націоналізації, експропріації, заходів, що мають ефект, еквівалентний націоналізації або експропріації; відшкодування збитків, які інвестори зазнали внаслідок будь-якого збройного конфлікту, надзвичайного стану, повстання, бунту чи громадських порушень; переказ платежів, пов'язаних з інвестиціями та прибутками, переказ проводиться у вільно конвертованій валюті, без зайвої затримки; страхування інвестицій від некомерційних ризиків (суброгація); врегулювання спорів шляхом переговорів, за допомогою Міжнародного центру з вирішення інвестиційних спорів (ICSID), арбітражного суду ad hoc відповідно до Арбітражного регламенту Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) [16, с. 76; 17].

Далі розглянемо досвід Республіки Білорусь та Російської Федерації у сфері надання гарантій захисту іноземних інвестицій.

У Білорусі створена стійка нормативно-правова база в сфері захисту іноземних інвестицій, що гарантує дотримання всіх прав інвестора. Так, для проведення більш ефективної інвестиційної політики прийнято низку нормативно-правових актів, програм та міжнародних договорів. Варто відмітити, що основним документом у цієї сфері є прийнятий 12.07.2013 р. Закон «Про інвестиції». Цей закон спрямований на закріплення базових правових основ здійснення інвестицій і на забезпечення гарантій, прав і законних інтересів інвесторів, їх правовий захист. Згідно з цим Законом інвесторам гарантовано наступні права

та гарантії: право на пільги і преференції при здійсненні інвестиційної діяльності; рівність прав при здійсненні інвестиційної діяльності, а також рівний захист прав і законних інтересів; право самостійно розпоряджатися прибутком (доходами), отриманими в результаті здійснення інвестиційної діяльності; право безперешкодно переводити за межі Республіки Білорусь прибуток (доходи) та інші правомірно отримані грошові кошти; право на те, що інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані, реквізовані, до них також не можуть бути застосовані заходи, тотожні зазначеним за наслідками; захист майна від націоналізації і реквізиції [18].

На сьогодні в Республіці Білорусь діє понад 50 двосторонніх міжнародних угод про заохочення і взаємний захист іноземних інвестицій (з такими країнами як Польща, Ізраїль, Туреччина, Російська Федерація та ін.). Цими угодами передбачається, що режим діяльності інвесторів на території приймаючої держави буде не менш сприятливим, ніж по відношенню до інвесторів третіх держав. За договорами про сприяння та взаємний захист інвестицій надаються гарантії, які за складом і змістом можуть незначно відрізнятися від гарантій, що надаються національним законодавством. У договорах зазвичай закріплюються такі гарантії збереження інвестицій як: компенсація в разі націоналізації, експропріації або реквізиції або аналогічних заходів в аналогічних випадках; вільний переказ інвестицій і доходів від інвестиційної діяльності; режим найбільшого сприяння при відшкодуванні збитків, заподіяних інвестору в результаті війни чи інших подібних обставин. У Білорусі діє досудове вирішення спорів, що сприяє забезпеченню виконання міжнародних угод про сприяння здійсненню та захисту інвестицій. У разі якщо в досудовому порядку спір не може бути вирішений, за вибором інвестора його можна врегулювати одним з нижчеперелічених способів: в арбітражному суді, створеному відповідно до Арбітражного регламенту Комісії Організації Об'єдна-

них Націй по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ); в Міжнародному центрі з врегулювання інвестиційних спорів (МЦВІС); іншим способом, передбаченим міжнародним договором.

Відповідно до Закону Російської Федерації «Про іноземні інвестиції в Російській Федерації» від 09.07.1999 р. № 160-ФЗ іноземному інвестору на території Російської Федерації надається повний та безумовний захист прав та інтересів, який забезпечується Законом «Про іноземні інвестиції», іншими нормативно-правовими актами, а також міжнародними договорами Російської Федерації.

До державних гарантій іноземним інвесторам належать наступні: гарантія від несприятливої зміни для іноземного інвестора і комерційної організації з іноземними інвестиціями законодавства РФ; гарантія правового захисту діяльності іноземних інвесторів на території РФ; гарантія використання іноземним інвестором різних форм здійснення інвестицій на території РФ; гарантія компенсації при націоналізації і реквізиції майна іноземного інвестора або комерційної організації з іноземними інвестиціями; гарантія використання на території РФ і переказу за межі Росії доходів, прибутку та інших правомірно отриманих грошових сум; гарантія переходу прав і обов'язків іноземного інвестора іншій особі; гарантія забезпечення належного вирішення спору, який виник у зв'язку із здійсненням інвестицій та підприємницької діяльності на території РФ іноземним інвестором, та інші [19].

З метою захисту іноземних інвестицій Російською Федерацією підписано та ратифіковано понад 80 Міжнародних угод про взаємний захист капіталовкладень та інвестицій з такими країнами як: Абхазія, Австрія, Угорщина, Іспанія, Італія, Китай, Люксембург, Литва, Україна та ін. В таких угодах містяться наступні види гарантій іноземним інвесторам: гарантія надання національного режиму та/або режиму найбільшого сприяння; гарантія відшкодування збитків, завда-

них інвестиціям в результаті заворушень, військових дій, революції, бунту, введення надзвичайного стану чи інших подібних обставин; гарантія права на репатріацію доходу та капіталовкладень; гарантія захисту капіталовкладень від експропріації; гарантія врегулювання спорів за допомогою міжнародного арбітражу (у більшості двосторонніх угод про заохочення та захист капіталовкладень за участю Російської Федерації передбачено арбітраж ad hoc, який створюється відповідно до Арбітражного регламенту Комісії ООН по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), у якості органу, повноважного вирішувати спори між сторонами; у деяких угодах у якості органу для вирішення спорів вказано Арбітражний інститут Стокгольмської торгової палати або Міжнародний центр з вирішення інвестиційних спорів).

Висновки. Таким чином, підсумовуючи вищесказане, можна зазначити, що, надаючи гарантії щодо захисту прав іноземних інвестицій, кожна країна створює великі можливості для іноземних інвесторів. Порівнюючи гарантії захисту прав іноземних інвесторів, які існують в законодавстві та міжнародних інвестиційних угодах Польщі, Угорщини, Чехії, Білорусі, Російської Федерації, з одного боку, та в законодавстві України, з другого, можна зробити наступний висновок: багато гарантій щодо захисту прав іноземних інвесторів, які відображені в законодавстві та міжнародних інвестиційних угодах України, ідентичні за своїм змістом гарантіям, що надаються іноземним інвесторам розглянутих зарубіжних країн. Але, хоча Урядом України зроблено певні кроки щодо захисту прав іноземних інвесторів, система гарантій захисту прав іноземних інвесторів ще не досить досконала, недостатньо розвинена, оскільки інвестиційне законодавство досить часто зазнає певних змін. Саме тому з цього приводу в Україні виникають проблеми, пов'язані з виконанням юридичних гарантій дотримання законних прав іноземних інвесторів.

Список використаної літератури

1. Международное частное право: учебник: в 2 т. / отв. ред. С. Н. Лебедев, Е. В. Кабатова. Т. 2: Особенная часть. М.: Статут, 2015. 764 с.
2. Богатырев А. Г. Правовое регулирование инвестиционных отношений (вопросы теории и практики). М.: Экон-информ, 2012. 177 с.
3. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник. 6-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА: ИНФРА-М, 2012. 416 с.
4. Фікс М., Федоров С. Світовий досвід регулювання іноземного інвестування // Бізнес-Навігатор. 2013. № 3(32). С. 117—119.
5. Лукашенко М. Інвестиційні гарантії: історія, форми та захист // Юридична газета. 30 травня 2017 р. № 22(572). С. 6.
6. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 19. Ст. 80.
7. Чернуха М. Нормативно-правове забезпечення адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні // Публічне право. 2013. № 3(23). С. 132—139.
8. Перелік двосторонніх Угод про сприяння та взаємний захист інвестицій Financial and economic analysis office in the VRU. URL: <https://feao.org.ua/news/ukraines-bilateral-treaties-investments/>.
9. Хрімлі О. Г. Класифікація способів захисту прав інвесторів // Юридична Україна. 2016. № 1—2. С. 35—41.
10. Вишивана Б. Зарубіжний досвід регулювання інвестиційної діяльності та можливості його використання в Україні // Світ фінансів. 2007. Вип. № 1(10). С. 75—84.
11. Лінтур І. В. Можливості використання зарубіжного досвіду інвестування в трансформаційній економіці України // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2013. № 3. URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1194/1/%D0%9B%D1%96%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%20%D0%86.%2022.pdf>.
12. Коваль Г. Прямі іноземні інвестиції в країнах із перехідною економікою (на прикладі Польщі) // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. 2013. № 10. С. 232—237.
13. Парій Я. П. Особливості формування інвестиційного клімату в країнах з перехідною економікою (досвід республіки Польща) // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. 2010. Вип. 2. С. 367—374.
14. Ткач С. М. Державне регулювання інвестиційної безпеки: зарубіжний досвід // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2010. № 2. С. 20—29.
15. Чала В., Ушарова Ю., Мхітарян А. Аналіз чеського досвіду поліпшення інвестиційного клімату та можливість його адаптації в Україні // Економічний простір. 2016. № 107. С. 82—92.
16. Дупай Р. Інструментарій регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій: світовий досвід та українська практика // Вісник ТНЕУ. 2014. № 2. С. 74—82.
17. Чехія. Законодавство об інвестициях. URL: <http://www.inter-offshore.net/article/chehija—zakonodatelstvo-ob-inostrannyh-investicijah.htm>.
18. Об инвестициях: Закон Республики Беларусь. Национальный правовой интернет-портал Республики Беларусь. URL: <http://pravo.by/document/?guid=3871&p0=H11300053>.
19. Об иностранных инвестициях в Российской Федерации: Федеральный закон Российской Федерации от 09.07.1999 г. № 160-ФЗ. Официальный интернет-портал правовой информации URL: <http://pravo.gov.ru/proxy/ips/?docbody=&nd=102060945>.

Хрімлі Е. А., Гостева Е. Ю. Гарантії захисту прав іноземних інвесторів: порівняльний аналіз деяких європейських країн та України.

В статті відзначається, що реалізація прав і законних інтересів іноземних інвесторів здійснюється з допомогою правових гарантій, передбачених як в національному законодавстві держав, так і в міжнародних інвестиційних угодах. Зроблено акцент на тому, що перешкодою для притоку іноземних інвестицій в Україну є невиконання гарантій, передбачених в інвести-

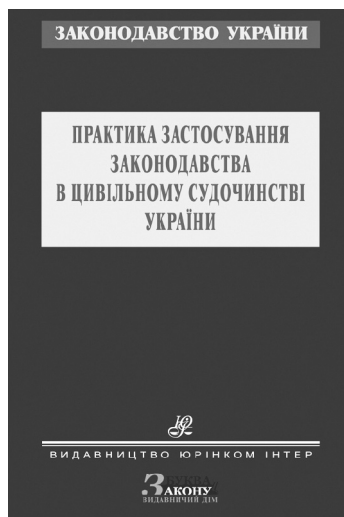
ціонном законодавстві України. Исследується законодавство і двусторонні міжнародні угоди України і деяких зарубіжних країн в сфері гарантій захисту прав іноземних інвесторів. Автори прийшли до висновку, що в Україні система гарантій захисту прав іноземних інвесторів ще недостатньо розвита, недостатньо розвита, оскільки інвестиційне законодавство досить часто претерпеває певні зміни. Тому в Україні виникають проблеми, пов'язані з виконанням юридичних гарантій дотримання законних прав іноземних інвесторів.

Ключеві слова: іноземні інвестори, гарантії захисту прав, двусторонні інвестиційні угоди, інвестиційне законодавство, зарубіжні країни.

Khrimli K. O., Gostieva O. Yu. Guarantees for the protection of the rights of foreign investors: a comparative analysis of some European countries and Ukraine.

The article notes that the realization of the rights and legitimate interests of foreign investors is carried out with the help of legal guarantees provided for in both national legislation of states and in international investment agreements. The accent is made that the obstacle to the inflow of foreign investments into Ukraine is the failure to fulfill the guarantees provided for in the investment legislation of Ukraine. The legislation and bilateral international agreements of Ukraine and some foreign countries in the sphere of guarantees of protection of the rights of foreign investors are examined. The authors came to the conclusion that in Ukraine the system of guarantees for the protection of the rights of foreign investors is still not sufficiently perfect, insufficiently developed, since investment legislation often undergoes certain changes. Therefore, in Ukraine there are problems associated with the implementation of legal guarantees of compliance with the legitimate rights of foreign investors.

Key words: foreign investors, guarantees of rights protection, bilateral investment agreements, investment legislation, foreign countries.

Практика застосування законодавства в цивільному судочинстві України /уклад.: Д. В. Ковальський, Л. О. Панькова; за відп. ред. О. С. Захарової. Київ: Юрінком Інтер; Буква Закону. 2018. 1080 с.

ISBN 978-966-667-716-0

ISBN 978-966-97767-3-0

Збірник містить зібрання чинних рішень судових інстанцій, що стосуються застосування актів цивільного законодавства. Збірник є еталонним щодо повноти, актуальності та несуперечливості цих рішень. Він стане у пригоді усім особам, які спеціалізуються на застосуванні законодавчих актів в українських судах.